

ИЗБИРАЧКИТЕ ОДБОРИ НЕ ЗНААТ ШТО Е "ФАМИЛИЈАРНО ГЛАСАЊЕ", А ШТО Е ТАЈНОСТ ВО ГЛАСАЊЕТО

Почитувана Редакцијо!

Како редовен читател на Вашиот неделник, сакам со Ваша помош да се разјасни нешто околу нејаснотиите во изборите. Еве, тоа јасно го покажуваат настаните - примери кои се случуваат веќе 15 години, почнувајќи од 1990 година, а кои се повторуваат во првиот и во вториот круг на локалните избори 2005.

Имено, на гласачите кои се неписмени, или имаат проблем со видот или, пак, од некоја друга здравствена причина не можат самостојно да гласаат, им се нуди "помош" од страна на избирачките одбори со случајно избрано лице - гласач кој е прв по него на гласачкото место. Ако неписмениот гласач се спротивстави и побара сам да го одреди лицето кое ќе му помогне, на пример, некој член од фамилијата, избирачкиот одбор се спротивставува и не го дозволува, со "образложение" дека такви се прописите и според нив не е дозволено "фамилијарно гласање". Според мене, настаната е конфузија кај членовите на избирачките одбори и тие едноставно не се едуцирани да ги толкуваат прописите. Како таму да се дојдени само поради партиски цели, да докажат дека се партиски активни или за да заработат дневници, а најмалку водат сметка на суштината на прописите. Недоразбирањето е настанато околу фамозното "фамилијарно гласање". Тие само слушнале, а всушност не знаат што е тоа - фамилијарно гласање.

Фамилијарно гласање е само тогаш кога еден член од фамилијата со себе носи неколку лични карти (покрај

својата), оди сам на гласачкото место (наместо тие гласачи) и сака да гласа за целата фамилија, а избирачкиот одбор за тоа не добил согласност од останатите членови на семејството. Всушност, тоа популарно се нарекува "фамилијарно гласање", бидејќи обично еден сака да гласа за повеќемина од семејството, но може да побара да гласа и за други лица, кои не му се роднини. Сепак, сè ова влегува во забранетото "фамилијарно гласање" (или гласање на еден за повеќемина). Во овој случај избирачкиот одбор е должен да реагира и да го спречи ваквото гласање. Но, фамилијарно гласање не може да се смета кога по своја волја некој повикува друго лице, дури тоа и да е член на фамилијата, за да му помогне при гласањето. Тоа е негова волја. Денес суштината на демократијата е да се овозможи реализација на волјата на граѓанинот, гласачот, за разлика, на пример, од времето на социјализмот кога беа важни само Тито, комунистичката партија и членовите на СКЈ, а сите други беа потчинети. Сега, по сè изгледа, избирачките одбори се замислуваат во таква улога и се поставуваат како татори - како јас ќе кажам, а ти само слушај наредби. Но, не може вечно така - во демократијата сите се рамноправни - и одборите и гласачите.

Всушност, во една брошура главна порака е - твојот глас е твое право. На оној кому не му е доволно јасно зошто неписмениот ја повикува ќерката или синот за да му помогне, а одбива да му помогне некој случаен гла-

сач во просторијата, еве објаснување за избирачките одбори, како да им објаснуваме на мали деца од детска градинка. Да се ставиме на место на гласачот. Тој сака својата гласачка волја да му ја соопшти само на лице од своето семејство, односно на лице во кое има доверба. Тоа лице ќе го заокружи оној број на гласачкото ливче за кандидатот за кого навистина неписмениот гласач се определил и друго што е важно - нема од кругот на семејството да се прошири тајната за неговото гласање. Со тоа се спречува злоупотребата и се запазува тајноста. Во една брошура пишува - не гласајте во присуство на други лица. Гласањето е тајно. Значи, во овој случај, кога неписмениот е со свој член од семејството, кој сам го избрал, не се нарушува тајноста, бидејќи за гласањето знае само оној за кој доброволно се определил. Меѓутоа, нашите јунаци од избирачките одбори си тераат по свое. Според нив, неписмениот или оној со физички недостаток, нема право да бара помош од лице од семејството (божем секој во градот или во цела држава знае кој со кого е роднина, на пример, можат татко и син да имаат различни презимиња и адреси и тогаш никој од избирачкиот одбор нема да се бунт), туку само од други лица, односно од случаен гласач во

просторијата, како што спомнавме на почетокот. Што се случува во тој случај? Неписмениот гласач е принуден, како под сила, да му се довери на непознатиот или можеби тоа е некој познат, сеедно но некому кому не би сакал да му каже за кого гласа. Значи, се нарушува еден од основните принципи - тајноста. Згора на тоа, која е гаранцијата дека "помошникот" кој не е по избор на неписмениот, нема да го злоупотреби гласот, и наместо да заокружи "двојка" како што му се вели, тој да заокружи "единица", така како што нему му одговара? Сликвито да кажам - се врши насилство од страна на избирачките одбори врз гласачот. Му се вели "нема да ти помага оној, туку овој".

Уште нешто за крај, се оди дотаму што избирачките одбори им велат на некои лица дека се писмени и дека треба сами да гласаат само затоа што се потпишале. Повторно бесмислица. Не е работа на избирачкиот одбор некого да го оценува дали е писмен или не е. Самото лице, по своја волја, бара помош и - точка. Има право да бара помош од негови причини и дури не е обврзан и да ги каже, а веќе наведов кои можат тие да бидат, дали е неписмен, дали има слаб вид, дали десната рака му е во гипс или има некаква болест на рацете, да не навлегуваме понатаму. Из-

Рубриците ФОРУМ и ПИСМА ја отсликуваат нашата отвореност кон јавноста. Овде автентично објавуваме и текстови кои не се во согласност со нашата уредувачка политика.

бирачките одбори се толку неупатени што си дозволуваат сè што ќе посакаат. Од око проценуваат дали овој не е болен, а овој не е неписмен. Сакам да ви презентирам сликовита компарација. Некој светски првак во пливање се дави и вика - помош, помош, но избирачките одбори му велат - не ти помагаме, ти си пливач и можеш сам да се спасиш! Така постапуваат со лицата кои се изјаснуваат како неписмени, со физички недостаток. НАРЕДУВААТ - ти можеш сам да гласаш. Значи, има невидена збрка, конфузија во избирачките одбори не само во мојот град, туку и

во целата земја. ЦЕЛИ ПЕТ-НАЕСЕТ ГОДИНИ ИСТИ МАКИ. Правото на гласачите да побараат помош од син, ќерка или друг роднина е строго забрането, под изговор дека тоа е "фамилијарно гласање". Тоа го спроведуваат и со помош на членови на општинските изборни комисиии. Сите се на иста бранова должина. Да знаат од Државната изборна комисија дека експерти, односно членови на избирачки одбори и изборни општински комисиии не ги знаат прописите, верувам дека в земја ќе пропаднат од срам или ќе побараат јамка за да се обесат на плоштад.

Доколку Вие како Редакција анкетирате повеќе неписмени за тоа како гласале ќе се уверите во ова. И не само нив, можете да ги анкетирате и старите и изнеможени лица. И тие гласаат на сличен начин. Двајца или тројца од изборните комисиии или одбори одат во домовите на болните лица и ги прашуваат за кого гласаат и "ниту срам ниту перде" ја заокружуваат бројката на гласачкото личче. ДЕКА гласањето треба да биде тајно, гајле немаат. КАКО може да биде тајно и во овој случај? ЛЕСНО. И болниот има роднина, син, ќерка или слично и само со негова

помош и во негово присуство може да си гласа без членовите на одборот да го слушнат или да го видат и - тајноста и другите услови ќе бидат запазени. Да не должам премногу, би сакал со Ваша помош, од Редакцијата, конечно да се расчистат овие дилеми и во иднина да се знае прецизно што е фамилијарно гласање, што е тајност, што е заштита од злоупотреба, што е гласачко право и волја на гласачот и слично.

Однапред благодарен,

Војо Ацески,
Македонија

НЕДЕЛНИКОТ "МАКЕДОНСКО СОНЦЕ" И ИЗДАВАЧКАТА КУЌА "ТАБЕРНАКУЛ" ВО ЗАЕДНИЧКА АКЦИЈА! МАКЕДОНСКИ КЛУБОВИ И ЦРКОВНИ ЗАЕДНИЦИ ОД ДИЈАСПОРАТА, ОСНОВНИ И СРЕДНИ УЧИЛИШТА ОД РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ИСПРАТЕТЕ НИ ВАШИ НЕСЕКОЈДНЕВНИ И ИНТЕРЕСНИ НАПИСИ ЗА СВОИТЕ АКТИВНОСТИ, ПРОЕКТИ, ПОСТИГНУВАЊА И СЛИЧНО. ЌЕ ИМАТЕ МОЖНОСТ ТОКМУ ВИЕ ДА ДОБИЕТЕ КОМПЛЕТ КНИГИ ОД "ТАБЕРНАКУЛ", КОИ ЕДНАШ МЕСЕЧНО ЌЕ ИМ СЕ ДОДЕЛУВААТ НА НАЈУСПЕШНИТЕ, НАЈДОБРИТЕ И НАЈВРЕДНИТЕ. ЗА ВАШИТЕ АКТИВНОСТИ ИНФОРМИРАЈТЕ НÈ ПО ЕЛЕКТРОНСКИ ПАТ ИЛИ ПО ПОШТА! УЛ. "ЛЕНИНОВА" БР. 87, 1000 СКОПЈЕ REDAKCIJA@MAKEDONSKOSONCE.COM

Табернакул е првата приватна издавачка куќа во Р. Македонија, основана 1989 година. Денес е една од водечките издавачки куќи во Македонија. Нејзина главна ориентација е објавување на дела од областа на филозофијата, теологијата, како и од историјата на нашата култура и уметност.

Од 1998 година Табернакул започнува со издавање учебници за основно, а потоа и за средно образование. Со изборот на авторските тимови, нивниот пристап и со новиот графички дизајн, Табернакул се обидува да воспостави нови, повисоки стандарди во македонското учебникарство.

ТАБЕРНАКУЛ

31 15 329; 31 27 073
книжарница 31 33 058

contact@tabernakul.com.mk
www.tabernakul.com.mk

Библиотека ТЕМЕЛНИЦИ

Во 2002 година Табернакул ја започна библиотеката „Темелници“ со цел да ги обедини под еден знак најдобрите и најзначајните дела во македонското творештво. Во оваа библиотека досега се излезени: „Избрани дела“ од Петре М. Андреевски, „Собрани драми“ од Горан Стефановски, „Собрана лирика“ од Блаже Конески и „За македонските работи“ од Крсте П. Мисирков.

